Anul al 58-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 127 Miercuri 14 Mai 1941
10 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CANTINELE ȘCOLARE

In consfătuirea ce s'a ținut zilele trecute la ministerul instrucției cu reprezentanții presei, titularul acestui departament, d. general Radu Rosetti, a expus un program privitor la organizarea școalelor, atingând îndeosebi problema sănătății școlarilor.

S'a constatat, în mod oficial, că 80 la sută din numărul elevilor sunt subalimentați. Prin urmare pe lângă grija ce trebue purtată disciplinei și ordinei spirituale în școală, e nevoe să se dea o atenție cât mai mare și igienei școlare prin asigurarea unei alimentații normale marei masse a elevilor săraci.

Preocuparea ministerului instrucției în această direcție este ca nicio școală să nu rămână fără cantină, unde școlarii ai căror părinți nu-i pot hrăni suficient, să poată găsi un pahar cu lapte sau o mâncare bună la amiază.

Am văzut câteva cantine de acest fel. Câtă bucurie în sufletul copilului, când dimineața i se oferă o cană cu lapte, pe care acasă n'are putința să și-o procure, iar la amiază i se dă o mâncare, gătită bine, scutindu-l de a mai bate drumul și rămânând tot timpul sub supravegherea învățătorului.

Problema alimentației are o mare importanță în ce privește desvoltarea copiilor, atât sub raportul fizic, cât și al posibilităților sufletești pentru carte. Un copil nealimentat suficient, dacă n'ajunge în cel mai nefericit caz candidat la tuberculoză, rămâne într'o stare de anemiere, care cu greu mai poate fi remediată. Copiii în situația aceasta de slăbiciune fiziologică, nici carte nu pot învăța așa cum trebue. Or Patria are nevoe de copii sănătoși și viguroși, cari mâine devenind cetățeni să fie mândră de virtuțile lor intelectuale și fizice.

De aceia cantinele școlare, în aceste vremuri aspre, trebue să aibă întreaga solicitudine din partea organelor diriguitoare ale școalei și în același timp tot sprijinul inițiativei particulare.

Pentru înființarea cantinelor pe lângă fiecare școală e nevoe în afară de aportul Statului și de ajutorul oamenilor de bine, cari, sprijinind această operă, aduc un mare serviciu Patriei, întărind cu dania lor creștinească puterea de vitalitate a neamului. In fiecare sat, în fiecare comună sau oraș se găsesc oameni de inimă, cari înțelegând importanța acestei probleme vor da concursul, ca să ia ființă cât mai multe cantine școlare, căci prin ele se salvează sănătatea copiilor.

M. S. REGELE LA FUNDAȚIE

La solemnitatea comemorării unei jumătăți de veac dela întemeierea Fundațiunei „Regele Carol I", M. S. Regele Mihai I a evocat, cu pietate și recunoștință, înfăptuirile mari ale înaintașilor, printre cari se înumără instituția fundată de întemeetorul Dinastiei române.

Vorbind despre datoria tuturor celor cari se ostenesc în slujba aleasă și delicată a formării tineretului Patriei, M. S. Regele Mihai a repetat cuvintele rostite odinioară de Regele Carol I.

„Pregătiți pe bărbații cu iubire de țară... nu uitați că mai mult decât talentele, caracterele hotărăsc soarta popoarelor și că numai forța morală le poate apăra de învingeri și de nimicire".

Valoarea culturii, izvorîtă din înțelepciunea ce stă cuprinsă în cărțile cari au dăruit lumei lumina adevărului, o scoate, minunat de frumos, în evidență Suveranul când spune :

„Numai cunoașterea cuceririlor spirituale ale înaintașilor, adăparea la minunatul izvor de apă vie țâșnitoare din adâncimile trecutului, înviorează pe toți cei însetați de mai bine, de mai frumos, de mai mult adevăr, și-i îndeamnă la cercetări și înfăptuiri personale".

Nevoia poruncitoare de a cerceta cu multă băgare de seamă tezaurul sufletesc al trecutului, a fost subliniată de M. Sa, ca o îndrumare spre sănătatea bibliotecilor, locul unde putem afla acest tezaur pe baza căruia urmează a ne clădi un viitor vrednic de însușirile cu care ne-a bine cuvântat cel Atotputernic.

M. S. Regele a terminat spunând că va fi totdeauna scut ocrotitor și neostenit muncitor pentru înflorirea Fundației, pentru înfăptuirea tradiționalei ei meniri de a lumina mințile, a înobila inimile și a căli voința tineretului românesc în serviciul Patriei și al Neamului.

In prealabil, d. general Antonescu, după ce, adresându-se tineretului, i-a arătat larga însemnătate a culturii, a spus :

„Popoarele mari și marii conducători de popoare și-au brăzdat drumul în istorie numai după ce puterea cărților și a muncii le-a deschis larg orizontul viitorului.

Numai cunoscându-ți drepturile istorice îți poți implânta voința de Neam în istorie.

Numai prețuind crezul înaintașilor, cunoscându-l, învățându-l, nu te simți singur, nu te simți slab, nu te cutremură prăbușirile trecătoare".

După care conducătorul Statului a terminat astfel :

„Vă doresc, Sire, ca prezentul să vă înconjoare de înfrățirea studențimii de azi, pe care a așteptat-o Carol I;

Și ca toți cărturarii Neamului, cari și-au plămădit mintea lor de învățați și sufletul lor de Români în acest locaș, să Vă încunune Domnia cu unirea lor luminată și credința lor recunoscătoare în puterea Dinastiei și drepturile veșnice ale Poporului Românesc".

❖

Textul tuturor cuvântărilor rostite cu acest prilej le-am publicat în numărul nostru de Sâmbătă.

Săptămâna internațională

O caracteristică a săptămânei expirată o formează importantele declarațiuni ce au fost făcute de o parte și de cealaltă a câmpurilor beligerante.

Declarațiile Fuehrerului Reichului german, făcute în fața Reichstagului, au o importanță istorică, întrucât ele se referă la evenimente în strânsă legătură cu situația teriorială prezentă și viitoare a unei întregi regiuni europene — Balcanii — precum și în legătură cu desvoltarea imediată pe teren politico-diplomatic a situației din acea regiune cu repercusiuni posibile în Orientul apropiat.

Din punct de vedere românesc, discursul Fuehrerului a avut un interes particular care trebue subliniat și reținut.

Fuehrerul a recunoscut, fără nicio reticență, lealitatea atitudinei României sub noua ei conducere, lealitate grație căreia recenta acțiune militară a Germaniei s'a putut desfășura așa cum a fost concepută. Sublinierea acestui fapt de însuși Fuehrerul, recunoașterea serviciului real și pe care armatele germane l-au avut din partea României, înscrie în cronica episoadelor constitutive ale războiului în curs, un capitol prețios la activul României — prețios pentru politica ei actuală și prețios ca izvor de temeiuri noui și suplimentare— dacă va fi nevoe — pentru recunoașteri viitoare și defintive a drepturilor ei eterne.

In Camera Comunelor d. Lloyd George a rostit un discurs criticând conducerea războiului, atât din punct de vedere militar cât și diplomatic. Fostul președinte de consiliu a pus în discuțiune atitudinea Turciei și a cerut ca guvernul să admită formarea unui consiliu restrâns de război care să îndeplinească funcțiunea de organ consultativ pe lângă guvern.

D. Churchill a răspuns spunând că discursul d-lui Lloyd George nu e de natură să „reinsuflețească rezistența morală a poporului englez". Primul ministru a dat explicațiuni asupra acțiunei din Africa de nord și din Balcani. D-sa a spus că retragerea trupelor din Africa a fost pricinuită de cererea Greciei de a i se trimite ajutoare — ceeace Anglia nu putea refuza. Camera Comunelor a votat cu aproape unanimitate moțiunea de încredere în guvern. D. Lloyd George s'a abținut dela vot.

Un alt discurs important a fost acela rostit de d. Stimson, ministrul de război al Statelor Unite. Acest discurs a fost considerat atât la Berlin cât și la Roma ca provocator. Corespondentul nostru din Berlin ne-a comunicat că în cercurile politice germane se consideră „că nu mai pot fi trecute cu vederea atât de multe ofense și această manifestație de ură".

In general discursul d-lui Stimson e considerat ca o nouă accentuare a atitudinei, din ce în ce mai pronunțată, a Americei.

D. Stimson a precizat că „securitatea Statelor Unite depinde de victoria Angliei". Ministrul de război american a adăugat că „Statele Unite nu pot admite ca munițiile destinate Angliei și întregul material în valoare de miliarde de dolari să fie scufundate în Atlantic".

Tonul discursului d-lui Stimson a fost agresiv la adresa Germaniei. „Germania — a spus d-sa — pune lumea întreagă inclusiv America în fața alternativei de a capitula sau de a rezista".

Această progresivă accentuare a atitudinei Statelor Unite, combinată cu diferitele măsuri luate până acum, este urmărită cu deosebită atențiune.

In legătură cu aceasta menționăm declarațiile d-lui Matsuoka, ministrul de externe al Japoniei, care a spus că Japonia își va îndeplini automat obligațiile ce decurg din pactul tripartit.

Intre Franța și Germania s'a încheiat un acord care prevede deschiderea frontierelor pentru traficul de mărfuri și de valori, dreptul, în caz de boală gravă sau de deces al unei rude apropiate, de a trece din zona liberă în cea ocupată, dreptul de corespondență între cele două zone dar numai prin cărți poștale. Se continuă negocieri pentru reducerea cheltuelilor de întreținere a armatei de ocupație, cheltuieli cari azi se cifrează la 400 milioane de franci pe zi.

O schimbare importantă și care a provocat diferite comentarii s'a petrecut în Rusia. D. Molotov a încetat de a mai fi președinte al Consiliului comisarilor poporului, sarcină care a fost preluată de d. Stalin, d. Molotov rămânând comisar pentru afacerile externe. La Berlin și la Roma faptul a fost considerat ca având un caracter de ordin pur intern. De altfel, o telegramă a corespondentului agenției Havas la Moscova, arată că Rusia Sovietică nu-și va schimba politica ei externă care rămâne de „neutralitate armată".

Pe de altă parte agenția „Tass" a dezmințit știrea răspândită în străinătate că Rusia ar fi îngrămădit trupe la frontierele ei occidentale. Agenția „Tass" declară că aceste știri sunt de domeniul fanteziei.

D. Guenther, ministrul de externe al Suediei, a rostit la postul de radio un discurs vorbind despre raporturile germano-suedeze. D-sa a spus că între cele două țări există de mult relații economice și militare, că Suedia a permis tranzitarea trupelor germane în Norvegia fără ca să se abată totuși dela politica ei de neutralitate. D. Guenther a relevat oare cari nemulțumiri ale Germaniei împotriva atitudinei unor ziare suedeze. D. Guenther a recunoscut că „ar trebui să se limiteze libertatea totală a presei". In încheere d. Guenther a spus că „ar fi cu totul neadevărat dacă s'ar afirma că relațiile germano-suedeze ar avea un caracter neamical".

Mai notăm discursul rostit de d. Wilkie, fostul candidat adversar al d-lui Roosevelt, cu prilejul unei „intruniri uriașe" pentru ajutorarea Angliei.

D. general ITALO GARIBOLDI comandantul forțelor armate italiene din Africa de Nord

Ministrul Croației la Berlin a sosit la Zagreb

Zagreb, 11 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" anunță :

D. dr. Benzon, ministrul Croației la Berlin, a sosit la Zagreb pe bordul unui avion ce i-a fost pus la dispoziție din ordinul Fuehrerului, care cu două zile mai înainte îl primise în audiență.

Scopul deplasării d-lui dr. Benzon este de a informa guvernul său asupra situației.

Ministrul Croației la Berlin a fost primit imediat în audiență de d. Ante Pavelici, șeful statului croat.

Militari francezi condamnați la moarte in lipsă

Clermont Ferrand, 11 (Rador). — *Agenția „Havas-O. F. I." transmite:*

Justiția militară continuă să reprime cu severitate toate încercările de a se aduce atingeri unității naționale și situației militare și diplomatice franceze.

Tribunalul militar din Clermont Ferrand a pronunțat diferite condamnări contra mai multor subofițeri și soldați, cari au trecut în serviciul unei puteri străine, făcându-se astfel vinovați de crima de trădare.

Dintre inculpați, 4 au fost condamnați la moarte, 12 la munca silnică pe viață, 6 la câte 20 ani închisoare, 18 la câte 10 ani închisoare și 10 la câte un an închsioare.

Majoritatea pedepselor s'au dat în lipsa inculpaților.

Furtună de zăpadă în munții Iranului

Teheran, 11 (Rador). — *Un val de frig ne mai pomenit prin aceste locuri s'a abătut în munții Kurzi. Numeroase persoane, care se aflau cu oile prin munți, au dispărut în grozavele furtuni de zăpadă.*

DREPTUL LA VIAȚĂ AL ROMÂNILOR

de N. BATZARIA

Este mai ales vorba despre dreptul la viață al românilor din Peninsula Balcanică. Lămurim din nou că prin românii din Peninsula Balcanică nu înțelegem numai pe frații noștri din grupul macedo-român, ci pe toți românii din acea parte de pământ, iar pentru o deplină înțelegere a situației, repetăm că în Peninsula Balcanică, pe lângă macedo-români, mai avem sute de mii de conaționali așezați în Bulgaria, dealungul Dunării, în Timocul bulgăresc și, în continuare, în partea de răsărit a Serbiei și anume, în Timocul sârbesc. La aceștia trebue adăugați și românii din partea Banatului, care la sfârșitul trecutului război mondial fusese atribuit Iugoslaviei.

Acum când în Peninsula Balcanică se stabilește o nouă ordine, o nouă întocmire politică și teritorială, se impune cu toată logica și cu toată puterea, ca și elementului românesc să i se recunoască dreptul la viață proprie, să i se creieze condițiuni care să-i asigure păstrarea ființei etnice și libera lui desvoltare culturală, națională și religioasă.

Aceste revendicări sunt cu atât mai juste și mai întemeiate, cu cât nu mică a fost în trecut partea de contribuție — o contribuție de sânge și de jertfe grele — a poporului român de dincoace și de dincolo de Dunăre la apărarea creștinătății, la scăparea de la pieire a popoarelor creștine din Balcani și la crearea statelor locuite de aceste popoare.

Nu se poate uita, de pildă, că pe când multe veacuri fără întrerupere întreaga Peninsulă Balcanică de la Dunăre până la Capul Matapan din Sudul Peloponezului se găsea sub directa și deplina stăpânire a turcilor și că locuitorii ei trăiau ca niște simple raiale, fără nici un fel de drepturi, singurii creștini, care își păstraseră autonomia și ființa de stat propriu au fost românii de dincoace de Dunăre.

Spre acești români erau îndreptate speranțele în zile mai bune și cererile de ajutor ale tutulor creștinilor de dincolo de Dunăre. Aci, în fostele Țări Românești, Muntenia și Moldova, își găseau un refugiu ospitalier și o alinare a suferințelor lor toți cei prigoniți dincolo. Aci fluturau steaguri care aveau pe ele crucea creștină și ortodoxă.

In scurgerea vremurilor, aceste steaguri, purtate de domni ca Mircea cel Bătrân, au trecut Dunărea, ca să dea creștinilor o mână de ajutor. Sânge românesc a curs la Cosova în „Câmpia Mierlelor" pentru libertatea poporului sârb și la Nicopole pentru libertatea tutulor creștinilor din Balcani, tot așa cum un prețios sânge românesc a fost

(Continuare in pagina 2-a)

Mulțimea aclamând pe mareșalul Pétain la Grenoble.

RĂSBOIUL DIN GRECIA

Distrugeri provocate de avioanele germane Stuka în portul Pireu

Cornurile și chiflele se vor vinde cu 4 lei bucata

Pâinea de graham 3 lei bucata de 60 grame

D. T. P. Ghițulescu, ministru subsecretar de Stat la departamentul economiei naționale, subsecretariatul de Stat al aprovizionării, a dat următoarele decisiuni :

ART. 1. — Prețul de vânzare în detaliu al cornurilor și chiflelor obișnuite, de aceiași greutate ca și în trecut, adică de 60 grame pe bucată, se fixează pe baza noului preț al făinei albe, LA 4 LEI PE BUCATA, sau 68 lei pe kg., vânzătorul fiind obligat ca la cererea consumatorului să vândă cornurile sau chiflele și la cântar.

ART. 2. — Prețul de vânzare în detaliu al PÂINEI GRAHAM, se stabilește pe baza noului preț al făinei albe, LA 3 LEI BUCATA de 60 grame greutate, sau 50 lei kg., vânzătorul fiind obligat ca la cererea consumatorului să vândă pâinea Graham și la cântar.

Dela data publicărei prezentei deciziuni, pâinea Graham se va fabrica obligatoriu numai în greutate de 60 grame bucata, orice alte greutăți fiind interzise.

ART. 3. — Infracțiunile prevederilor prezentei deciziuni se sancționează în conformitate cu dispozițiunile decretului-lege Nr. 1215 pentru activarea producției, regimul prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic, publicat în Monitorul Oficial Nr. 102 din 3 Mai 1941.

ART. 4. — Șeful Diviziunii Prețuri și Circulație din ministerul economei naționale, subsecretariatul de stat al aprovizionării, se însărcinează cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată la 11 Mai 1941.

Prețul mălaiului

Lei 10,50 loco moară, lei 12 la revânzători

ART. 1. — Dela data publicării prezentei deciziuni în „Monitorul Oficial", prețul de vânzare al mălaiului (făină de porumb) provenit dintr'o extracție maximă de 90 la sută, se fixează la 10,50 LEI PE 1 KGR. LOCO MOARA, cu toate taxele și timbrele plătite de vânzător.

Prețul de mai sus este fix pentru Municipiul București și maximal pentru întreaga țară.

In cadrul acestui preț maximal, în celelalte localități, prețul mălaiului se va fixa de Municipii și primării prin ordonanțe, pe baza calculelor de revenire.

In cazurile când condițiunile locale impun un preț mai mare la mălai decât cel fixat pentru Municipiul București, Oficiul central pentru valorificarea grâului, pe baza raportului motivat al primăriilor sau municipiilor în cauză, va propune și ministerul economiei naționale, subsecretariatul de stat al aprovizionării, va stabili prețul de vânzare.

ART. 2. — Prețul mălaiului la revânzătorii detaliști nu va fi mai mare de 12 LEI PE KGR., fără ambalaj, indiferent prin câte mâini va trece mălaiul.

ART. 3. — Mălaiul ce se va vinde la prețul de mai sus va fi fabricat din porumb sănătos, nu va avea tărâțe și nu va fi încins sau mucegăit.

ART. 4 .— Infracțiunile la prevederile prezentei deciziuni se sancționează în conformitate cu dispozițiunile decretului-lege nr. 1215, pentru activarea producției, regimul prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic, publicat în Monitorul Oficial nr. 102 din 3 Mai 1941.

ART. 5. — Șeful Diviziunii prețuri și circulație din subsecretariatul de stat al aprovizionării și directorul Oficiului central pentru valorificarea grâului din ministerul agriculturii și domeniilor sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată la 11 Mai 1941
(ss) Ministru,
T. P. GHIȚULESCU

Industriile alimentare obligate să declare numărul vitelor

ART. I. — Industriile alimentare care posedă grajduri, utilizte sau neutilizate, sunt obligate ca până la 17 Mai 1941 inclusiv, să comunice Ministerului Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării, situațiunea acestor grajduri, numărul vitelor adăpostite, anexând la această declarațiune o schiță și un plan descriptiv.

In declarațiune vor indica posibilitățile de desvoltare maxime ale grajdurilor existente, numărul vitelor ce vor putea fi adăpostite și îngrășate, necesitățile existente de nutreț și posibilitățile viitoare de aprovizionare. Vor arăta deasemeni cheltuelile probabile de investiție pentru mărirea acestor grajduri și pentru achiziționarea stocului de vite.

ART. 2. — Industriile alimentare precum: fabricile de zahăr, ulei, rafinăriile de alcool, fabricile de glucoză, morile sistematice, morile țărănești cu valțuri, industriile existente în incinta sau pe lângă abatoarele comunale sunt obligate, în cazul când nu posedă grajduri speciale pentru creșterea și îngrășarea vitelor, să comunice Ministerului Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării, în termen de zece zile libere dela publicarea prezentei deciziuni, un plan detaliat cu următoarele date:

Suprafața terenului disponibil pentru construirea de grajduri, numărul vitelor ce ar putea fi achiziționate și aprovizionate, stocurile de hrană existente pentru întreținerea și îngrășarea acestor vite și orice propuneri practice pentru realizarea acestor grajduri și pentru îngrășarea vitelor de muncă.

ART. 3. — Infracțiunile la dispozițiunile prezentei deciziuni se pedepsesc potrivit art. 33 din decretul-lege Nr. 1.215 din 3 Mai 1941, fiind considerate drept delicte de sabotaj.

ZIUA IMPERIULUI ITALIAN LA CASA FASCIILOR DIN BERLIN

Berlin, 11 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" comunică :

Colonia italiană din capitala Reichului a sărbătorit Duminică ziua imperiului și a armatei, la Casa fasciilor.

Numeroși italieni, care au luat pare la ceremonie, în frunte cu d. Dino Alfieri, ambasadorul Italiei, au aplaudat îndelung discursul pronunțat de consulul general al Italiei, care a adus elogii rezistenței trupelor italiene din Abisinia, sub conducerea Ducelui de Aosta.

Intreaga asistență a ovaționat în mod călduros pe Duce și armata italiană.

In Croația este interzisă circulația automobilelor particulare

Agram, 11 (Rador). — *Corespondentul agenției „Stefani" comunică:*

Monitorul Oficial al Croației publică astăzi o decizie prin care se introduce rationarea textilelor pentru îmbrăcăminte.

Tot odată, circulația automobilelor particulare este interzisă cu începere de astăzi.

Starea sănătății d-lui Roosevelt

Washington 11 (Rador). — **D. Roosevelt a avut temperatura normală Sâmbătă seara.**

Totuși doctorii i-au interzis orice activitate până Luni dimineața.

Intrevederea, pe care președintele Statelor Unite trebuia să o aibă Duminecă cu șefii militari din America de Sud, a fost amânată pentru o altă dată.